

Budovanie odborných kapacít
na komunitnej úrovni
národný projekt

PROFIL KOMUNITY

POMOCNÝ MATERIÁL

Národný projekt
Budovanie odborných kapacít na
komunitnej úrovni

Profil komunity – materiál pre komunitného pracovníka / pracovníčku v NP BOKKÚ

Pracovný materiál, ktorý slúži ako podporné vodítko pri bližšom spoznávaní vzťahov medzi jednotlivými komunitami (spoločenstvami) v obci alebo v meste. Ak v danej obci / meste identifikujete najviac sociálne vylúčenú skupinu obyvateľov, môžete sa pri popise jednotlivých oblastí zamerať na kontext celej lokality a možný (alebo reálny) dopad na sociálne vylúčenú komunitu.

Nižšie uvedené body v profile komunity, tvoria jej obsahový rámec, celkový rozsah a štruktúru si určuje autor/ka profilu komunity. Profilom komunity nemusíte skúmať jednotlivé oblasti podrobne. Ako uvádzajú Henderson a Thomas (2007), môžete zvoliť metódu širokohlého skenovania – určíte si hlavné črty obce a jej komunít, neskôr upriamite pozornosť na tie oblasti, ktoré je potrebné skúmať podrobnejšie.

Profil komunity je materiál, ktorý je možné spracovávať v dlhšej fáze, jednotlivé informácie si môžete dopĺňať postupne.

Profil komunity – materiál pre komunitného pracovníka / pracovníčku v NP BOKKÚ

1. ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE / ŠTRUKTÚRA OBCE/ DEFINÍCIA KOMUNÍT

Počet obyvateľov obce, možné porovnať rozdiely, koľko mala obec obyvateľov pred 20 rokmi a koľko má dnes. Vzdelanostná úroveň, etnické a náboženské zloženie, národnostné... Koľko žije v obci detí, žien a mužov.

Obec alebo mestská časť, ktorá je predmetom záujmu pracovníkov komunitného centra netvorí jednoliaty celok. Obyvatelia lokalít vytvárajú špecifické kolektívy - komunity, ktoré sa môžu členiť na základe príslušnosti k rodine/klanu, majetkových pomerov, záujmov, príslušnosti k územnej lokalite a iných charakteristík.

Môžete tieto špecifiká komunít popísať – podľa toho ako ich vnímate a ako ich vnímajú ich príslušníci. Môžete sa zamerať na jednotlivé komunity, ktoré tvoria určité hranice a popísať vzťahy medzi nimi (zaujímavou môže byť otázka, či príslušníci komunít sú si navzájom nápomocní pri spoločnej práci, alebo či im niečo bráni dosahovať spoločné ciele a pod.). Tieto popisy tvoria definíciu komunít - hlavných cieľových skupín komunitného centra.

Poznámka: k zberu informácií je možné použiť rôzne štatistiky obce a mesta, v najbližších mesiacoch by mali byť dostupné aj údaje z posledného sčítania obyvateľov.

Profil komunity – materiál pre komunitného pracovníka / pracovníčku v NP BOKKÚ

2. LOKÁLNE KULTÚRY A HISTÓRIA

História môže do profilu vniesť viacej porozumenia, prečo sa isté veci vyvinuli do takých podôb a vzťahov, čo tomu v minulosti predchádzalo. Pomôže to pochopiť a porozumieť jednotlivým súvislostiam.

Aké sú v obci / meste tradície, hodnoty, ideály a zvyky. Ak v obci/meste sú sociálne vylúčené komunity, genéza môže veľa napovedať o jej štruktúre, autoritách a vzájomných vzťahoch.

3. TYPY OBYDLÍ

V akých lokalitách a na akých miestach (okraj obce / periférium / osada vzdialená od obce, priemyselná zóna, centrum mesta...) sa nachádzajú typy bývania (rodinné domy, panelové domy, radová zástavba, bývanie s nižším štandardom, záhradkárska oblasť, chatrče,...

Či sa v obci nachádzajú segregované obydlia, alebo sú ľudia integrovaní, aký to má dopad na kvalitu života ľudí, ako ich to ovplyvňuje...aké vzťahy to medzi nimi vytvára.

Profil komunity – materiál pre komunitného pracovníka / pracovníčku v NP BOKKÚ

4. MATERIÁLNE A ŽIVOTNÉ PODMIENKY ĽUDÍ

Na túto oblasť môže mať vplyv samotná vybavenosť a infraštruktúra jednotlivých lokalít (ulíc), ak sa tam nachádza:

- Kanalizácia, pitná voda, siete, osvetlenie, chodníky, asfaltové cesty....telekomunikačné siete (signál rôznych operátorov)
- Či je tam dostupná mestská hromadná doprava, železnica, bezpečný prechod pre chodcov do iných častí obce/mesta. Aký má dopad na obydlia ľudí – ak je doprava príliš blízko (rýchlostná cesta, železnica....v blízkosti obydli) – negatívny dopad.
- Verejné priestory – parky, zeleň, ihriská, lavičky, altánky...bezbariérovosť
- Vybavenosť službami – škola, škôlka, zdravotné stredisko, nemocnica, základné služby, potraviny, benzínka...(aké sú bariéry k prístupu k týmto službám, ak sa nenachádzajú v ich blízkosti – ak sa v blízkosti nejaká služba nachádza, neznamená to, že musí byť dostupná - sú ľudia v obci prijímaní a akceptovaní rovnako?)
- Rekreačné zariadenia – či sa nachádzajú v blízkosti a či majú nejaký dopad alebo vplyv na obyvateľov danej lokality.

Profil komunity – materiál pre komunitného pracovníka / pracovníčku v NP BOKKÚ

5. ZAMESTNANOSŤ A PRÍSTUP NA TRH PRÁCE

aké je percento zamestnaných a nezamestnaných v obci, či sú niektoré časti mesta / obce, kde je vyššia nezamestnanosť. Aký sú v lokalite a jej okolí hlavní zamestnávateľia a podniky, aké sú možnosti spolupráce s nimi, aký je priemerný príjem v lokalite. Aké najväčšie bariéry vnímate z hľadiska prístupu k pracovným možnostiam obyvateľov. Zaujímavou môže byť otázkamobility obyvateľov za prácou. Sú ľudia ustráchaní cestovať tam, kde to nepoznajú? Potrebujú v tomto Vašu podporu?

6. VZDELANOSTNÁ ÚROVEŇ OBYVATEĽOV

Popíšte aká je priemerná vzdelanostná úroveň (zdroj sčítanie obyvateľov 2021), aká je dostupnosť škôlok a škôl (materské, základné, stredné, odborné, špeciálne...štátne, súkromné, cirkevné...). Aký majú k nim prístup obyvatelia.

Aké vnímate najdôležitejšie problémy v prístupe ku vzdelaniu (aj v období dištančné vyučovania detí ZŠ na druhom stupni). Aké bolo postavenie KC v tejto situácii.

Aká je spolupráca so školami, aké skúsenosti ste nadobudli...nápad, riešenia....Fungujú na základných školách asistenti, nakoľko sú deti integrované a nakoľko navštevujú školu v rámci individuálnych vyúčbových plánov (dištančne).

Profil komunity – materiál pre komunitného pracovníka / pracovníčku v NP BOKKÚ

7. INŠTITÚCIE A AKTÉRI V LOKALITE

táto časť profilu komunity môže slúžiť na vyprofilovanie účastníkov a účastníčok rady KC. Mapovaním lídrov, jednotlivých zložiek komunity (v rátane MsÚ, OcÚ, Polície, Mimovládnych organizácií, náboženských organizácií, sociálnych služieb a inštitúcií) je možné nájsť a osloviť do prípravnej skupiny rady KC. Zameranie, môže byť cielené prevažne na aktívne osoby (inštitúcie) ktoré sa občiansky angažujú. Profil komunity môže obsahovať aj mieru zapojenia obyvateľov komunít do rozhodovacích procesov.

Dobrou otázkou je, či a v akej miere majú ľudia možnosť vyjadriť sa k veciam, ktoré sa ich bezprostredne týkajú. Cieľom participatívnych procesov v komunitnom centre je zamerať sa aj na ľudí, ktorí takúto možnosť nemajú, alebo k nej majú obmedzený prístup. Dôležité bude identifikovať ich a prizvať ich do plánovacích procesov.

V tejto časti sa môžete zamerať aj na komunikačné vzťahy. Ako sa šíria informácie, od verejných inštitúcií a samospráv smerom k obyvateľom...aké sú komunikačné kanály, kto má ako obmedzený prístup a kto sa k informáciám dostáva prvý a za akých podmienok. Ako funguje sieťovanie medzi organizáciami (ako to bolo v pandemickom období), kto fungoval ako spojovací kanál....

Profil komunity – materiál pre komunitného pracovníka / pracovníčku v NP BOKKÚ

8. POTREBY A PROBLÉMY KOMUNITY

Pokúste sa z vášho pohľadu vnímania komunity popísať, aké sú hlavné oblasti potrieb komunity a čo ľudia v komunitách vnímajú vnímate ako prekážky (problémy). Pokúste sa ich rozdeliť a pomenovať napr. na sociálne problémy, ktoré môžu súvisieť s (bývaním, dopravou, vzdelanostnou úrovňou a prácou)...aké sú prekážky v tom, aby sa kvalita života zlepšovala. Čo by bolo potrebné spraviť, zmeniť...alebo robiť inak.

Poznámka: V danej téme vám môže napomôcť spracovaný strategický materiál Komunitný plán sociálnych služieb – ktoré by mali mať mestá a obce zverejnené na svojich webových stránkach.

---

*Spracovali: Martin Slobodník - odborný konzultant NP BOKKÚ
Anastazij Momot - odborný konzultant NP BOKKÚ*